

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО
Г-Н БОЙКО БОРИСОВ
МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Относно: Ескалиращото обществено напрежение срещу промени в законодателството, свързано със закрила на детето и семейството

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН БОРИСОВ,

Обръщам се към Вас с огромна тревога от видимо нарастващото обществено напрежение срещу националните политиките за закрила на децата и влизаци в сила, относими към тях, нормативни актове. В социалните мрежи се „вихри“ истинска война на мнения, противопоставят се родители срещу родители, формират се обществени нагласи, които насаждат страхове и омраза. В свое становище по повод на нарастващото напрежение в обществото във връзка с Проекта за Стратегия за детето 2019 – 2030 г. призовах да бъде организирана широка и задълбочена експертна и обществена дискусия за изготвянето на новия документ за детето, в която да вземат участие всички компетентни граждански организации и обществени фигури, които са изразители на различните гледни точки в обществото относно приоритетите на държавната политика за закрила на децата и семейството.

Липсата на адекватни действия и диалог с гражданите доведоха до нови недоволства и протести. В институцията постъпиха редица жалби, декларации, подписки, становища и позиции от граждани и организации, в които се твърди, че въпреки оттеглянето на Проекта на Национална стратегия за детето, продължават опитите да се наложи политика, „водеща до извеждане на детето от семейството и насаждане на чужди социални практики“. Гражданите изразяват притеснения, че с Преходните и заключителните разпоредби на Закона за социалните услуги, с които се извършват промени в редица закони и ще се стигне до „извеждане на дете само по сигнал, вкл. и анонимен; при всички случаи родителите са виновни; преценката за родителска компетентност се прави само въз основа на личното мнение на социалния работник; всяко дете може да бъде счетено за дете в риск, поради неясни критерии в закона; задължителност на социалните услуги, предоставяни от неправителствени организации и физически лица“.

Тази ситуация дава ясен знак, че има сериозен проблем в диалога между държавните институции и българските родители и това естествено раздалечава техните позиции. Липсват действия от страна на българското правителство, с които да се свали тревогата и напрежението в българското общество.

Няма да се уморя да повтарям, че днешните протести са резултат от редица социални проблеми, които не са намерили решения през годините. Те безспорно изискват адекватни политически и институционални действия. Затова и всяка моя

препоръка и във всеки Годишен доклад за дейността на омбудсмана извеждам задължението на държавата да защити правото на детето да живее в родното си семейство, а родителите да бъдат подкрепени в тази своя мисия. В България все още липсва визия за ясна и цялостна семейна политика и нещата се правят на парче, за да стигнем днес до тук – граждански протести, липса на доверие и бламиране на всеки нормативен или стратегически документ.

За съжаление никой не си научи урока от протеста на майките на деца с увреждания, които излязоха на улицата, за да заявят, че повече не може така и заставиха държавната машина да работи на други обороти. Днес отново се мълчи и не се поема политическа и институционална отговорност. Протестите няма да спрат или да заглъхнат с времето. Страхувам се, че днес мълчанието на всички отговорни политици, представители на институции, които по закон и дефиниция са органи за закрила на детето, отеква още по-силно. Това поражда още повече страхове, променя нагласи и разбираня на хората.

Уважаеми господин Борисов,

Като омбудсман и изразител на обществения интерес, отчитайки общественото напрежение и готвените нови протести, намирам, че в тази ситуация Ви трябва да поемете отговорност и да гарантирате на гражданите, че ще бъдат чути и техните предложения ще бъдат разгледани и обсъдени.

В тази връзка Ви предлагам да бъде организиран общ дебат, на който да бъдат поканени инициативните комитети на протестиращите от всички градове от страната, както и представители на организации, водещи протестите, да бъдат изслушани техните позиции, аргументи и страхове, да бъде извършен анализ на законовите разпоредби, които предстоят да влязат в сила от 1 януари 2020 г.

Моля, да се запознаете с исканията на представителите на тези организации като им дадете възможност да изложат своите аргументи пред отговорните институции. Препоръчвам Ви да бъде потърсена открита връзка и съвместна работа с протестиращите родители.

Бих искала да Ви информирам още, че в отговор на сезирането ми от родителски организации, които настояват за промени в Преходните и заключителните разпоредби от ЗУС, сформирах работна група за обсъждане на техните предложения за промени в съответната нормативна уредба и изготвяне на евентуални законодателни предложения, които да бъдат внесени в Народното събрание.

Убедена съм, че само в открит диалог и чрез национален обществен дебат може да се постигне национално единение по най-важният български приоритет – настоящето и бъдещото развитие на децата ни. Дебатът за ценностите и за децата ни, е дебат за бъдещето ни, който трябва да започне незабавно и в този дебат трябва да бъде чуто гласът на всеки български гражданин.

С уважение,

**МАЯ МАНОЛОВА
ОМБУДСМАН НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**